

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-01-15
Besvaras senast
2025-01-29

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2024/25:326 Gigeekonomin och exploatering av utländska arbetare

Flyttappen Tiptapp grundades 2016 och har i dag över 300 000 användare. På fem år har bolaget ökat sin omsättning från 6,5 miljoner kronor till 23,5 miljoner kronor. Under 2023 gjordes 1,3 miljoner hämtningar med tjänsten.

Tiptapp marknadsförs som en ”marknadsplats där användare snabbt och enkelt kan ge och få hjälp med leveranser, inköp, flyttar och återvinning av föremål av alla storlekar”. Via appen matchas man i realtid med andra användare i närområdet som kan transportera ens saker från punkt A till punkt B. Genom att ladda ned appen och registrera sig som ”helper” kan man ”skaffa en extrainkomst genom att hjälpa till med flytt, leveranser och återvinning”. Enligt Tiptapp är konceptet ett ”ömsesidigt givande och tagande av transporter mellan vanliga privatpersoner”.

Tidningen Hem & Hyra har i en serie artiklar granskat Tiptapp. Reportrarna har, via appen, beställt transporter och granskat de totalt 85 förare som velat ta uppdraget. Granskningen ger en helt annan bild än den som framkommer i Tiptapps marknadsföring. Det är inte ”andra användare i närområdet” och ”vänliga grannar” som erbjuder sig att ta uppdraget. I stället utförs uppdraget av personer som har Tiptapp som sin främsta inkomstkälla, i huvudsak nyanlända och papperslösa från bland annat Uzbekistan, Mongoliet och Syrien.

Granskningen visar vidare att samtliga förare saknade yrkestrafiktillstånd, närmare hälften av förarna saknade giltigt körkort, en fjärdedel hade utretts eller dömts för brott, fem personer saknade arbets- och uppehållstillstånd och en fjärdedel tog uppdrag under falsk identitet. När reportrarna beställde fler körningar såg de ett tydligt mönster. En liten grupp om ett femtiotal förare svarade mycket snabbt i princip varje gång. De har Tiptapp som sin huvudsakliga sysselsättning.

Hem & Hyras granskning visar tydligt att Tiptapp inte är en app för ”vänliga grannar”. I stället utförs uppdraget av en skuggflotta av nyanlända och papperslösa chaufförer. De jobbar hårt för mycket låg ersättning, stundtals uppemot 18 timmar per dygn. Samtidigt tar företaget 25 procent av ersättningen för det skamlöst billiga svartarbete som dag och natt förmedlas genom tjänsten.

De missförhållanden som framkommer i granskningen är inte unika för Tiptapp. När Skatteverket för ett år sedan granskade andra plattformsföretag,

som Foodora och Wolt, fann man omfattande problem med skattefusk, oredovisade löner, svartarbete och falska identiteter. Problemen är omfattande och präglar hela den så kallade gigekonomin.

Regeringen säger sig vilja motverka det så kallade skuggsamhället, där personer, ofta papperslösa, utnyttjas till låga löner och usla villkor. Hem & Hyras granskning visar att plattformsföretag som Tiptapp bidrar till skuggsamhället. Hittills har regeringen inte vidtagit några åtgärder för att reglera den så kallade gigekonomin. I stället tillåts utnyttjande av utsatta människor att fortgå.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Paulina Brandberg:

1. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta med anledning av Hem & Hyras granskning av Tiptapp?
2. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att reglera den så kallade gigekonomin och förbättra plattformsarbetarnas villkor?
3. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att motverka förekomsten av den utbredda, systematiska exploatering av arbetare från andra länder som äger rum på allt större delar av den svenska arbetsmarknaden?

.....

Cicie Weidby (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch